

PÖYTÄKIRJAN LIITTEET

Sivu

Puoluekokouksen äänioikeutettujen edustajien luettelo (liite 1).	241
Puoluekokouksen kuluessa tapahtuneet edustajamuutokset (liite 2).	247
Puoluekokouksen puhe- ja esitysoikeutetut osanottajat (liite 3).	248
Puoluekokouksen läsnäolo- ja puheoikeutetut osanottajat (liite 4).	249
Puoluekokouksen esityslista (liite 5).	253
Puoluekokouksen järjestyssääntö (liite 6).	255
Puoluekokouksen valiokuntien kokoonpano (liite 7).	259
Kansainvälispoliittinen kannanotto (liite 8).	261
Kannanotto "Vaihtoehto on nyt nähty" (liite 9).	269
Puoluekokouksen suorittamat henkilövalinnat (liite 10).	273

Liite 1

PUOLUEKOKOUKSEN ÄÄNIOIKEUTETTUIJEN EDUSTAJIEN LUETTELO

Helsingin piiri

Aalto, Ulla-Marja
Burman, Pauli
Förars, Per-Eerik
Hiltunen, Rakel
Holappa, Pentti
Hämäläinen, Niilo
Korpinen, Pekka
Kuisma, Risto
Laine, Terttu
Leppälä, Anna-Kaarina
Lipponen, Aila-Marja
Mansikka, Matti

Meriläinen, Risto
Morri, Pekka
Niemi, Veli-Mikko
Palomäki, Lahja
Piimies, Kari
Salo, Arvo
Siren, Leena
Sovala, Anni
Tuomioja, Erkki
Vehviläinen, Sirkka-liisa
Viinikka, Antti
Väyrynen, Raimo

Uudenmaan piiri

Ahlroth, Bengt
Ala-Luhtala, Voitto
Alen, Kalevi
Aromaa, Jorma
Hakanen, Paula
Heikkinen, Sinikka
Ihalainen, Tuija
Jokinen, Kauko
Jämsen, Tuula
Järvinen, Kimmo
Keskinen, Mauri
Ketola, Eino
Kettunen, Heikki
Kiljunen, Kimmo
Kuosa, Jari
Kähärä, Juha

Lackman, Veikko
Levonperä, Leena
Lindroos, Topi
Luhtanen, Leena
Marjanen, Viola
Nieminen, Matti
Olin, Teuvo
Peltomäki, Jukka
Peltonen, Juha
Penttilä, Hannu
Puurula, Arja-L
Pyykkönen, Alli
Päivärinta, Marja-Riitta
Raatikainen, Erkki
Rantala, Alpo
Rokka, Sinikka

Sainio, Jan
Sairanen, Jussi
Suonpää, Irja
Tieaho, Martti
Tuominen, Mauri

Tuovinen, Soili
Törrönen, Rolf
Vaniala, Markku
Virta, Hannu
Väyrynen, Sai

Varsinais-Suomen piiri

Aalto, Reijo
Ahokas, Markku
Ahonen, Risto
Breilin, Reino
Grönlund, Pekka
Haapala, Kalevi
Heikkola, Hillevi
Heinonen, Esko
Ilola, Mona
Jokinen, Kalevi
Koikkalainen, Leena
Kärppä, Unto
Loponen, Markku

Mikkola, Jukka
Mäkelä, Aila
Näätä, Heikki
Orkomaa, Ilkka
Paasio, Kirsti
Paassilta, Simo
Puintila, Timo
Rosenlöf, Jarmo
Rönnholm, Mikko
Saari, Rauno
Sedig, Mikko
Timonen, Helga
Toivonen, Antti

Satakunnan piiri

Annala, Ritva
Eräpuro, Pentti
Heino, Mirva
Jokinen, Raimo
Juhola, Ritva
Järvinen, Annikki
Kaatonen, Juhani
Kalliola, Pentti
Koivisto, Timo
Kukko, Pentti
Laafcsö, Antti
Liukkonen, Matti
Mäenpää, Markku
Niemi, Seija

Nummela, Juha
Nurmi, Tauno
Parkkali, Raija
Pääkkö, Väinö
Raita-aho, Voitto
Rantala, Kari
Rauta, Markku
Rikala, Leo
Saarinen, Väinö
Salmi, Ahti
Tarkkanen, Seppo
Tohkala, Riitta
Wahlman, Esa

Etelä-Hämeen piiri

Allen, Eino
Aslamaa, Martti
Auvinen, Maija
Filatov, Tarja
Grönroos, Rauno
Hannula, Isto
Heino, Seppo
Huttunen, Pentti
Hyytiäinen, Raimo
Höök, Jorma
Karsio, Pirjo-Anneli
Kauranen, Aarne
Lahtinen, Kalevi

Laine, Teuvo
Luhtavaara, Reijo
Lähdesmäki, Martti
Marjomäki, Ville
Niemi, Teuvo
Rönkkö, Tuomas
Tiira, Jussi
Timperi, Reijo
Valjakka, Lilja
Vierumäki, Heikki
Vihervaara, Ritva
Virtanen, Ahti
Vuorinen, Sylvi

Pohjois-Hämeen piiri

Eskonen, Lasse
Haapaniemi, Liisa
Hautala, Jaakko
Huovinen, Raimo
Johansson, Terttu
Juurakko, Heikki
Järvinen, Jussi
Järvinen, Kalle
Järvinen, Raimo
Koivula, Arja
Lahti, Veikko
Lahtinen, Kyllikki
Laurila, Terttu
Lehtimäki, Reijo
Lehtinen, Raimo
Leino, Jukka

Lundan, Pentti
Luostarinen, Pentti
Länsiö, Matti
Merikoski, Sirkka
Ojala, Arja
Paloviita, Veikko
Parkkali, Seppo
Rekola, Juhani
Riipinen, Markku
Ruoholahti, Pauli
Salminen, Seppo
Sipilä, Arvo
Suonio, Kaarina
Sänkiaho, Risto
Timonen, Pertti
Virtanen, Kari

Kymen piiri

Ahlqvist, Marja-Liisa
Buuri, Simo
Eskelinen, Saini
Forsman, Mauno
Heikkilä, Jouko
Helo, Ellen
Horttanainen, Sylva
Katajamäki, Raimo
Karjalainen, Paavo
Kinnunen, Teuvo
Kotola, Sirkka
Koukkula, Leena
Kuusela, Kalevi
Kähärä, Pekka
Lampinen, Seija
Lautala, Vilhard
Lautamies, Veli-M
Lehtinen, Esa
Lehtinen, Olli

Lempiäinen, Seija
Lihavainen, Riitta
Liljander, Kaarina
Luoranan, Riitta
Markkanen, Terho
Miettinen, Pirjo
Moilanen, Marjatta
Myyryläinen, Hannu
Orava, Paavo
Piipari, Matti
Ripatti, Viljo
Saarinen, Tuula
Salmela, Kari
Seppälä, Vaito
Starast, Pekka
Terävä, Hilja
Tiainen, Urpo
Turunen, Teuvo
Yrkkö, Veikko

Mikkelin piiri

Kalso, Matti
Karvinen, Kaija
Kiuru, Tauno
Kääriäinen, Pentti
Lehto, Jukka
Moilanen, Raimo
Nousiainen, Unto
Ollikainen, Pauli

Orrainen, Unto
Parviainen, Arvi
Piskonen, Kari
Pyörälä, Kalevi
Pöllänen, Matti
Redsven, Erkki
Tolonen, Matti

Kuopion piiri

Airas, Rauno
Huttunen, Olavi
Malava, Jouni
Monthan, Aaro
Pennanen, Eino

Pirhonen, Teuvo
Ruokolainen, Martti
Ruotsalainen, Jorma
Turkka, Olavi

Pohjois-Karjalan piiri

Bau, Pauli
Hirvonen, Eero
Holopainen, Raimo
Keinänen, Osmo
Kämä, Seija
Lahtela, Esa
Laine, Eija
Lukkarinen, Matti
Miinalainen, Pauli
Muikku, Ossi

Myllyniemi, Tapio
Parkkinen, Tuula
Piironen, Martti
Sormunen, Marja
Tahvanainen, Kari
Tahvanainen, Sakari
Turunen, Urpo
Tölli, Reino
Vuorenpää, Seija
Vänskä, Raili

Keski-Suomen piiri

Haverinen, Kaarlo
Hytönen, Niilo
Jakonen, Raimo
Jokinen, Mervi
Konola, Juhani
Koskinen, Veikko
Laitinen, Reijo
Lindell, Erkki
Mantila, Mirja
Noronen, Riitta
Oksa, Hannu

Olin, Kalevi
Paananen, Liisa
Peltonen, Pentti
Pönttiö, Heikki
Salmelin, Simo
Sarja, Tuula
Surakka, Juhani
Tarvainen, Jussi
Tuupainen, Kauko
Viljamaa, Marja-Leena
Voutilainen, Eero

Vaasan piiri

Haavisto, Sulo
Hyvönen, Juhani
Jussila, Mikko
Kiiveri, Antti
Männistö, Orvokki
Pikkarainen, Jaana
Raudasoja, Juhani
Riihimäki, Tuomo

Saari, Marja-Leena
Saharinen, Risto
Salmela, Risto
Sipilä, Veikko
Snellman, Mikko
Tenkula, Tarja
Vuorinen, Mikko

Oulun piiri

Hietala, Leevi
Karjalainen, Tapio
Löthman, Petteri
Mustonen, Leena
Nenonen, Kari
Salanne, Paavo
Seppälä, Heikki

Simula, Markku
Tapio, Heino
Tuppurainen, Ritva
Turkka, Martti
Väisänen, Lauri
Välikangas, Matti

Lapin piiri

Hyvönen, Marjatta
Kaitera, Seppo
Kivelä, Eino
Larinen, Erkki
Martti, Hilikka

Päkkilä, Matti
Riepula, Esko
Rundgren, Lasse
Töyräs, Matti
Vainiola, Seppo

Ruotsalainen Työväenliitto

Björklund, Lars B
Björklund, Lars E
Cederholm, Erik
Dahlqvist, Bengt
Fröberg, Robin
Lindqvist, Bengt-Göran

Nikula, Karl-Henrik
Rosas, Tuula
Sabell, Roy
Sundqvist, Ulf
Westerlund, Rune

Liite 2

PUOLUEKOKOUKSEN KULUESSA TAPAHTUNEET PUOLUEKO- KOUSEDUSTAJIEN VAIHDOKSET

Kärppä, Unto	Koskinen, Marjaana	Varsinais-Suomi
Kinnunen, Väinö	Ketola, Eino	Uusimaa

Liite 3

PUOLUEKOKOUKSEN PUHE- JA ESITYSOIKEUTETUT OSANOTTAJAT

Puoluetoimikunta

Paasio, Pertti
Puhakka, Matti
Filatov, Tarja
Hämäläinen, Tuulikki
Iivari, Ulpu
Aaltonen, Markus
Backman, Jouni
Bärlund, Kaj
Eskonen, Lasse

Haatainen, Tuula
Ihalainen, Rauno
Kalliomäki, Antti
Korpinen, Pekka
Lahoniitty, Armas
Luttinen, Matti
Näätsaari, Sinikka
Seppälä, Heikki
Turkki, Ulla

Tilintarkastajien puheenjohtaja

Lehti, Lasse

Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän puheenjohtaja

Kalliomäki, Antti

Liite 4

PUOLUEKOKOUKSEN LÄSNÄOLO- JA PUHEOIKEUTETUT OSANOTTAJAT

Puolueneuvoston puheenjohtajat

Tuominen, Risto
Rissanen, Helena
Nummela, Juha

Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä

Alho, Arja
Backman, Jouni
Gustafsson, Jukka
Hacklin, Iris
Halonen, Tarja
Hurskainen, Sinikka
Hämäläinen, Tuulikki
Iivari, Ulpu
Jaakonsaari, Liisa
Kasurinen, Anna-Liisa
Kautto, Tarja
Kekkonen, Antero
Koskinen, Johannes
Lahikainen, Erja
Lahti-Nuuttila, Pentti
Laitinen, Reijo
Louekoski, Matti
Luhtanen, Leena
Luttinen, Matti
Metsämäki, Lauri
Muttalainen, Kyllikki
Myller, Riitta
Nyby, Mats

Ojala, Arja
Paakkinen, Saara-Maria
Paasio, Pertti
Puisto, Virpa
Rajamäki, Kari
Ranta, Jussi
Rask, Maija
Rinne, Heikki
Roos, Timo
Roos, Jukka
Rönnholm, Mikko
Savolainen, Lea
Skinnari, Jouko
Tuomioja, Erkki
Tykkyläinen, Marja-Liisa
Törnqvist, Kerttu
Urpilainen, Kari
Vehkaoja, Marjatta
Viljamaa, Marja-Leena
von Bell, Aarno
Vuoristo, Raimo
Vähänäkki, Matti

Puoluetoinuston valtuutetut toimitsijat

Ihalainen, Maunu
Kantola, Tarja
Linnanahde, Matti

Pannanne, Paula
YVestlund, Jorma

Piirijärjestöjen edustajat

Aalto, Ulla-Marja
Paakkinen, Pertti
Kivikoski, Matti
Koskinen, Antti
Viljander, Paavo
Koivisto, Risto
Aholainen, Markku
Kukkonen, Jorma
Toikkanen, Jorma
Ojala, Esko J.
Metsämäki, Lauri

Helsinki
Uusimaa
Varsinais-Suomi
Satakunta
Etelä-Häme
Pohjois-Häme
Mikkeli
Kuopio
Keski-Suomi
Lappi
FSA/RTL

Sisarjärjestöt

Jaakonsaari, Liisa
Paakkinen, Saara-Maria
Nurmi, Tiina
Rajakangas, Ulla-Maija
Jugner, Mikael

Sosialidemokraattiset Naiset
Nuorten Kotkain Keskusliitto
SNK
SONK
SONK

Piirisihteerit

Häsä, Esko
Berg, Esko
Kero, Ilkka
Ovaska, Pekka
Turunen, Raimo
Myllymäki, Pentti
Roininen, Ossi

Helsinki
Uusimaa
Varsinais-Suomi
Satakunta
Etelä-Häme
Pohjois-Häme
Kymi

Lyytikäinen, Voitto
Hoffren, Eero
Jeskanen, Reijo
Blom, Jari
Heikkilä, Aarne
Pohjola, Jyrki
Nordström, Seppo
VValther, Herbert

Mikkelin piiri
Kuopion piiri
Pohjois-Karjala
Keski-Suomi
Vaasan piiri
Oulun piiri
Lappi
FSA/RTL

T-lehtien päätoimittajat

Helsing, Alf-Erik
Iivonen, Rauno
Karvinen, Vesa
Kenttä, Risto
Vuorenrinne, Antti
Kivioja, Pekka
Vahteristo, Antti
Lahikainen, Markku
Hirvonen, Kauko

Arbetsbladet
Hämeen Kansa
Kansan Lehti
Pohjolan Työ
Turun Päivälehti
Uusi Pohjois-Karjala
Uusi Aika
Vapaus
Vastin

Kotimaiset kutsuvieraat

Ahde, Matti
Ahonen, Pertti
Aittokoski, Ulla
Alanoja, Hannu
Björklund, I-C.
Harpf, Tuomas
Heikkilä, Veli
Heinäluoma, Eero
Hurri, Olavi
Hynynen, Matti
Hyvärinen, Markku
Ihalainen, Lauri
Isoviita, Osmo
Junttila, Seppo
Kaarisalo, Lauri

Kairamo, Aimo
Kannisto, Tuulikki
Kantola, Raimo
Katajisto, Mikko
Koikkalainen, Johannes
Korpinen, Jalo
Kupiainen, Juhani
Kuusela, Jaakko
Lahtinen, Esa
Laitinen, Kari
Lehtinen, Veli
Luja-Penttilä, Sinikka
Lundh, Per-Erik
Muhii, Kaarina
Mäenpää, Mikko

Mäki, Antero
Nurminen, Pekka
Paasilinna, Reino
Penttilä, Sulo
Prusti, Riitta
Raittila, Heikki
Riskilä, Jouni
Ruotsalainen, Seppo
Sadeluoto, Kalevi
Salonen, Risto
Sarkkinen, Pekka

Seppä, Sisko
Setälä, Reijo
Sorsa, Kalevi
Suhonen, Matti
Svento, Reijo
Toivonen, Pauli
Uosukainen, Risto
Viinanen, Pertti
Virtanen, Reijo
Vuorinen, Erkki
Väliniemi, Tuulikki

Ulkomaiset kutsuvieraat

Brown, Peter
Damberg, Nils-Gösta
Ericson, Sture
Forfang, Frode
Kokk, Enn
Kolberg, Martin

Lauristin, Marju
Lindeman, Lars
Mandre, Andres
Svensson, Jerry
Toresson, Bo
Toresson, Vivianne
Wall, Björn

Liite 5

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue - Finlands Socialdemokratiska Parti r.p. Ylimääräinen puoluekokous 16.-17.11.1991

ESITYSLISTA

1. Kokouksen avaus
2. Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
 - * Koollekutsumistavan laillisuuden toteaminen
 - * Edustajavaltakirjojen hyväksyminen, läsnäolevien kokousedustajien merkitseminen pöytäkirjaan ja kokouksen päätösvaltaisuuden toteaminen
3. Läsnäolo-oikeuden myöntäminen tiedotusvälineiden edustajille
4. Kokouksen esityslistan hyväksyminen
5. Kokouksen puheenjohtajien vaali
6. Kokouksen sihteerien vaali
7. Kokouksen järjestyssäännön hyväksyminen
8. Kokouksen vaalitoimikunnan vaali
Vaalitoimikunnan sihteerien vaali
9. Kokouksen pöytäkirjan tarkistajien vaali
10. Määrätään puoluekokousedustajille aiheutuvien kulujen korvausperusteet

11. Valiokuntien asettaminen

- * Järjestävä valiokunta
- * Vaalivaliokunta
- * Julkilausumavalioikunta

12. Poliittinen tilanne

- * Keskustelu

13. Puoluetolimikunnan puheenjohtajan vaali

14. Puoluesihteerin vaali

15. Puoluetolimikunnan varapuheenjohtajien vaali

16. Puoluetolimikunnan jäsenten vaali

17. Kokouksen kannanotoista päättäminen

18. Kokouksen päättämistoimet

Liite 6

JÄRJESTYSSÄÄNTÖ

Järjestävä valiokunta

Puoluekokouksen työtä johtaa kokouksen järjestävä valiokunta, jonka muodostaa kokouksen puheenjohtajisto ja sihteeristö.

Puheenvuoron pyytäminen

Kaikki puheenvuorot on pyydettävä kirjallisesti kokouksen puheenjohtajalta. Puheenvuorot annetaan siinä järjestyksessä kuin ne on pyydetty. Antaessaan puheenvuoron puheenjohtaja samalla toteaa, kenellä on seuraava puheenvuoro. Lista puheenvuoron käyttäjistä on nähtävissä myös kokoustiloissa olevissa monitoreissa.

Sillä, joka antaa selvityksen puoluetoimikunnan puolesta, on kuitenkin oikeus saada puheenvuoronsa vuorojärjestyksestä riippumatta.

Työjärjestystä koskevia puheenvuoroja voidaan myöntää vuorojärjestyksestä riippumatta.

Puheenvuoron käyttäminen

Puheenvuorot, myös kannatuspuheenvuorot, on käytettävä kokoussalin etuosassa olevalta puhujakorokkeelta. Puhujan on aloitettava puheenvuoronsa sanomalla nimensä ja piirijärjestyksensä tai asemansa kokouksessa. Puheenvuorot on esitettävä selkeästi ja kuuluvalla äänellä.

Puhujan on pitädyttävä käsiteltävänä olevassa asiassa. Ellei puhuja näin tee, kokouksen puheenjohtajan on kehotettava häntä palaamaan asiaan uhalla, että puheenvuoro voidaan keskeyttää. Kokousedustaja saa puhua käsiteltävänä olevasta asiasta ainoastaan kerran kussakin keskusteluvaiheessa. Jos hän haluaa käyttää käsiteltävänä olevasta asiasta toisen puheenvuoron, se voidaan myön-

tää hänelle vasta sen jälkeen, kun muut puheenvuoroa pyytäneet ovat puheenvuoronsa käyttäneet.

Jos kokouksen osanottaja tahtoo vastata puheenvuoroon ja hän on sitä pyytänyt ao. puheenvuoron aikana tai heti sen päätyttyä, voi puheenjohtaja myöntää hänelle yhden (1) minuutin puheenvuoron ennen muita pyydettyjä puheenvuoroja. Vastauspuheenvuorossa älköön esitettävä muuta kuin selvityksiä ja oikaisuja toisen puheenvuoron johdosta tai vastine siinä esitettyyn väitteeseen.

Valiokuntakäsittelyn jälkeen asian käsittelyä jatkettaessa on sallittua käyttää vain sellaisia puheenvuoroja, joihin sisältyy asiaa koskeva päätösesitys tai sellaisen kannattaminen.

Puheenvuoron kesto

Puheenvuoro saa kestää enintään viisi (5) minuuttia, ellei kokous asianomaisen pyynnöstä katso tarpeelliseksi myöntää enintään yhden (1) minuutin lisäaikaa. Puhumatta jäänyttä kirjoitettua puhetta tai sen osaa ei liitetä kokouksen pöytäkirjaan. Asian esittelijöille sekä puoluetoimikunnan ja puoluetoimiston edustajille voidaan selvitysten esittämistä varten myöntää enintään kymmenen (10) minuutin puheenvuoro.

Puheenvuorojen rajoittaminen

Kokouksella on oikeus rajoittaa puheenvuorojen käyttämisaika kahdeksi (2) minuutiksi. Kokous voi myös päättää puheenvuorojen määrän rajoittamisesta, kuitenkin vain käsittelyn alaisena olevan asian osalta kulloinkin erikseen.

Asian esittelijöille ja puoluetoimikunnan edustajille on annettava puheenvuorojen rajoittamisen jälkeenkin tilaisuus lyhyesti vastata niihin huomautuksiin tai tiedusteluihin, joita keskustelun kuluessa on tehty.

Äänestykset ja vaalit

Ennen äänestykseen ryhtymistä puheenjohtajan on selostettava keskustelun kuluessa tehdyt kannatuksen saaneet tai kannatuksen

puuttuessa rauenneet ehdotukset sekä tehtävä sen jälkeen äänestysesitys kannatetuista ehdotuksista.

Jokaisella puoluekokousedustajalla on yhdenvertainen äänioikeus. Vaalit suoritetaan vaadittaessa suljetuin lipuin. Äänten jakautuessa tasan tulee päätökseksi se mielipide, johon kokouksen puheenjohtaja on yhtynyt, paitsi vaaleissa ja suljetuissa lippuäänestyksissä, joissa ratkaisee arpa.

Ehdotusten tekeminen henkilövaaleihin

Ehdotukset puoluekokouksessa toimeenpantaviin henkilövaaleihin on tehtävä kirjallisesti ja toimitettava kokouksen puheenjohtajalle.

Ehdotukset puoluetolimikunnan puheenjohtajan vaaliin on tehtävä ensimmäisenä kokouspäivänä kello 11.30 mennessä.

Ehdotukset puoluesihteerin vaaliin on tehtävä viimeistään 10 minuuttia sen jälkeen, kun puoluetolimikunnan puheenjohtajan vaalin tulos on vahvistettu.

Ehdotukset puoluetolimikunnan varapuheenjohtajien vaaliin on tehtävä viimeistään 10 minuuttia sen jälkeen, kun puoluesihteerin vaalin tulos on vahvistettu.

Ehdotukset puoluetolimikunnan jäsenten vaaliin on tehtävä viimeistään 10 minuuttia sen jälkeen, kun puoluetolimikunnan varapuheenjohtajien vaalin tulos on vahvistettu.

Vaalivaliokunnan ehdotusten pyytäminen

Kuhunkin henkilövaaliin käytettävissä olevan ehdoUepanoajan päätyttyä kokouksen puheenjohtaja toteaa tehdyt ehdotukset. Tarvittaessa on ehdottajalta tai ehdokkaalta saatava vahvistus ehdokkaan suostumuksesta ao. tehtävään.

Tämän jälkeen kokouksen puheenjohtaja tiedustele kokouksen kantaa siihen, halutaanko vaalivaliokunnan tekevän esityksen ko. henkilövaalista. Kokous päättää asiasta äänestämällä jaa tai ei ilman, että asiasta käydään keskustelua.

Henkilövaalien toimeenpano

Järjestävä valiokunta tekee esitykset henkilövaalien toimeenpanosta ottaen huomioon kokouksen teknisen **aikataulun**. **Vaalien** käytännön toimeenpanon ja äänten **laskennan suorittaa kokouksen asettama vaahtolimikunta (ääntenlaskijat) puolueen sääntöjen 38 §:n määräysten mukaisesti.**

PUOLUEKOKOUKSEN VAUOKUNTIEN KOKOONPANO

Jäljestävä valiokunta

Paasio, Pertti
Morri, Pekka
Suonio, Kaarina
Kinnunen, Teuvo
Mikkola, Jukka
Turkka, Martti
Kouri, Matti
Paltamo, Sirpa
Jääskeläinen, Markku
Warto, Rauli

puoluetolimikunta
Helsinki
Pohjois-Häme
Kymi
Varsinais-Suomi
Oulu
puoluekokouksen sihteeri
puoluekokouksen sihteeri
puoluekokouksen sihteeri
puoluekokouksen sihteeri

Vaalivaliokunta

Saari, Rauno (pj)
Väyrynen, Raimo
Järvinen, Kimmo
Koivisto, Timo
Kauranen, Aarne
Salminen, Seppo
Koukkula, Leena
Piskonen, Kari
Airas, Rauno
Holopainen, Raimo
Salmelin, Simo
Nenonen, Kari
Hyvönen, Juhani
Kivelä, Eino
Westerlund, Rune
Ihalainen, Maunu

Varsinais-Suomi
Helsinki
Uusimaa
Satakunta
Etelä-Häme
Pohjois-Häme
Kymi
Mikkeli
Kuopio
Pohjois-Karjala
Keski-Suomi
Oulu
Vaasa
Lappi
Ruotsalainen Työväenliitto
Sihteeri

Julkilausumavaliokunta

Riipinen, Markku (pj)
Salo, Arvo
Penttilä, Hannu
Paassilta, Simo
Wahlman, Esa J.
Aslamaa, Martti
Myyryläinen, Hannu
Moilanen, Raimo
Ruokolainen, Martti
Lahtela, Esa
Sarja, Tuula
Raudasoja, Juhani
Karjalainen, Tapio
Riepula, Esko
Rosas, Tuula
Pannanne, Paula
Seppä, Sisko
Kantola, Tarja
Vartiainen, Juhana
VWestlund, Jorma

Pohjois-Häme
Helsinki
Uusimaa
Varsinais-Suomi
Satakunta
Etelä-Häme
Kymi
Mikkeli
Kuopio
Pohjois-Karjala
Keski-Suomi
Vaasa
Oulu
Lappi
Ruotsalainen Työväenliitto
Sihteeri
Asiantuntija
Asiantuntija
Asiantuntija
Asiantuntija

Liite 8

MAAILMAN KAHTIAJAKO ITÄÄN JA LÄNTEEN ON MURTUNUT - SUUNTA UUDEN YHTEISTYÖN MAAILMAAN

Kansainvälisten suhteiden järjestelmä on muuttunut voimakkaasti viime vuosina. Suurvaltasuhteiden paraneminen ja toisen maailmansodan jälkeisen kahtiajaon poistuminen ovat merkinneet myönteistä kehitystä maailmanlaajuisesti. Aseidenriisunnassa on edistytty, YK:n asema on vahvistunut ja ETYK:sta on tullut koko Euroopan kattava.

Neuvostoliitto on keskellä hajoamisprosessia ja sen talous on ajautunut kaaokseen. Persianlahden sodassa voitokasta liittoutumaa johtaneen Yhdysvaltojen asema suurvaltana on sen sijaan korostunut.

Kylmän sodan päättyminen on vaikuttanut erityisesti eurooppalaiseen kehitykseen. ETYKillä on ollut merkittävä rooli muutosten liikkeellepanijana ja kehityksen hallitsijana.

Keskeiseksi elementiksi uudessa Euroopassa on noussut taloudellisesti ja poliittisesti vahva Euroopan yhteisö. Kahdentoista EY-maan yhteistyön laajuutta ja tiiviyyttä muotoillaan parhaillaan. Efta-maat pääsevät mukaan yhteismarkkinoille vuoden 1993 alusta EY:n ja Eftan perustaman Euroopan talousalueen avulla.

Siirtyminen demokratiaan Itä-Euroopassa ja itäisessä Keski-Euroopassa on antanut kansalaisille mahdollisuudet poliittiseen vaikuttamiseen ja luonut samalla odotuksia nopeasta kehityksestä. Tasa-arvoisen yhteiskunnan ja sosiaalisen hyvinvoinnin rakentaminen ja ympäristöongelmien ratkaiseminen vievät kuitenkin aikaa ja vaativat lännen taloudellista tukea.

Muutokset ovat ulottuneet myös kehitysmaihin ja varsinkin Afrikassa poliittinen moniarvoisuus on nousemassa ja yksipuoluejärjestelmistä luovutaan. Suurvaltojen poliittisin perustein antaman taloudellisen tuen huomattava supistuminen on pakottanut kehi-

tysmaat suorittamaan uudelleenarviointia talousjärjestelmiensä suhteen.

Monien myönteisten ja rauhanomaisten muutosten rinnalle on noussut uusia uhkatekijöitä. Pitkään padotut poliittiset ja sosiaaliset ongelmat sekä kansallisuuskysymykset **Neuvostoliitossa ja itäisessä Euroopassa ovat johtaneet väkivaltaisiin yhteenottoihin. Slovenian ja Kroatian itsenäistymisen estäminen on johtanut kansallisuksien väliseen sotaan Jugoslaviassa.**

Ihmisten taloudellinen ja sosiaalinen kurjistuminen Itä-Euroopassa ja kehitysmaissa lisäävät poliittista, rodullista ja kansallisuuskysymyksistä aiheutuvien yhteenottojen vakavuutta ja saattavat sysätä liikkeelle suuria pakolaisvirtoja. Ongelmaksi koko maailmanlaajuiselle turvallisuudelle on muodostumassa kehitysmaiden ja Euroopan uusien valtioiden aseistautuminen, jossa uhkaavinta on ydinaseiden leviäminen.

Suomi aktiiviseen ulkopoliittikkaan

Muutokset kansainvälisissä suhteissa vaikuttavat myös Suomeen ja edellyttävät Suomelta uutta, aktiivisempaa ulkopoliittikkaa.

Tavoitteena turvallinen Eurooppa

ETYKistä on tullut entistä keskeisempi yhteistyöelin Euroopassa. Vuosi sitten ETYK:n huippukokouksessa Pariisissa allekirjoitetussa uuden Euroopan peruskirjassa korostetaan yhteisiä arvoja: ihmisoi-keuksia, edustuksellista ja moniarvoista demokratiaa, oikeusvaltioperiaatetta ja näiden merkitystä markkinatalouden kehittämiseksi ja hyvinvoinnin lisäämiselle. Suomella on haastava asema ETYKin uusia yhteistyömuotoja arvioivan vuoden 1993 seurantakokouksen isäntämaana.

Tuloksellista ETYK-yhteistyötä tulee kehittää koko Euroopan turvallisuusrakenteeksi.

Myönteistä eurooppalaista kehitystä himmentää Jugoslavian tilanne. Serbia pyrkii hajonneen liittovaltion nimissä väkivalloin kukistamaan Slovenian ja Kroatian itsenäistymispyrkimykset. Viimeaikai-

nen kehitys on osoittanut, että valtioliittoa ei voi pitää väkivalloin koossa. Suomen hallituksen tulee välittömästi ryhtyä toimiin yleis-eurooppalaisen ratkaisun löytämiseksi sodan lopettamiseksi.

Suomi Euroopan yhteisön jäseneksi

SDP:n puolueeneuvosto esitti syyskuussa, että Suomen tulee ryhtyä toimiin EY-jäsenyyden toteuttamiseksi. Edellytykset keskinäisen riippuvuuden ja myönteisen yhteistyökehityksen voimistumiselle koko Euroopassa ovat olemassa. Tämä tapahtuu ETYK:n periaatteiden mukaisesti ja Euroopan yhdentymisen kautta.

Euroopan yhteisö ja Efta-maat ovat sopineet vuoden 1993 alusta perustettavasta Euroopan talousalueesta. ETA-sopimuksella luodaan 19 maan sisämarkkina-alue, jossa tavarat, palvelut, pääoma ja henkilöt liikkuvat vapaasti. ETA-sopimus antaa Suomelle sisämarkkinoiden mahdollisuudet ja tuo samalla sopeutumisesta aiheutuvat haasteet.

Suomen tulee kuitenkin pyrkiä vaikuttamaan yhteisön muotoutumiseen. Äänioikeus yhteisön kehittämiseen saadaan vain jäsenyydellä. ETA-ratkaisu ei näytä jäävän pysyväksi järjestelyksi. Eftan jäsenistä Itävalta ja Ruotsi ovat hakeneet EY:n jäsenyyttä ja Sveitsi on ilmoittanut hakevansa jäsenyyttä.

Suomen tulee hakea EY:n jäsenyyttä heti. Tämän vuoksi hallituksen tulee päättää EY:n jäsenyyden hakemisesta välittömästi eduskunnan kokoonnuttua vuoden 1992 valtiopäiville ja antaa asiasta tiedonanto eduskunnalle.

Suomen menestyminen yhdentyvässä Euroopassa on suomalaisen työn ja sen tekijöiden varassa. Tietoja ja taitoja on kehitettävä jatkuvalla koulutuksella. Suomalaisten mahdollisuuksia kehittää kielitaitoaan on parannettava. Tasa-arvo koulutuksessa, työssä, palkkauksessa ja sosiaaliturvassa on toteutettava myös käytännössä, jotta integraation edut ja haitat voidaan jakaa oikeudenmukaisesti.

EY-jäsenyyden hakemisella pyritään lisäämään luottamusta kotimaassa ja ulkomailla Suomen taloudelliseen kehitykseen sekä

kasvattamaan teollisia ja muita investointeja ja vahvistamaan siten taloutta. Jäsenyyden hakeminen vahvistaisi edellytyksiä pyrkiä työllisyyden parantamiseen ja varmistaisi mahdollisuuksia hyvinvointivaltion ja sosiaalisten palvelujen rahoituksen turvaamiseen. Samalla on vahvistettava suomalaisen yhteiskunnan yhdentymisvalmiuksia erityisesti ympäristönsuojelun, sosiaaliturvan ja alueellisen tasapainon osalta. Eduskunnan asema ylimpänä kansanvaltaisena päätöksentekijänä on turvattava.

Uutta sisältöä Pohjoismaiseen yhteistyöhön

Pohjoismaisella yhteistyöllä on pitkät perinteet, mutta sille on aika asettaa uudet tavoitteet. Yhteistyötä tulee aktivoida poliittisin päätöksin vastaamaan uusiin haasteisiin. Pohjoismaista yhteistyötä tarvitaan lähialueiden ympäristöongelmien ratkaisemisessa ja Itämeren alueen yhteistyön luomisessa.

Euroopan yhdentymiskehityksen myötä monet perinteisesti pohjoismaisen yhteistyön piiriin kuuluneet asiat siirtyvät päätettäväksi Euroopan yhteisössä. Pohjoismaiden talous- ja yhteiskuntapoliittiset tavoitteet ovat samansuuntaisia ja maiden yhteistyötä tulee kehittää palvelemaan tavoitteitamme Euroopan yhdentymisessä.

Itämerestä yhdistävä tekijä

Uusi yhdentävä Eurooppa on erilaisten alueiden Eurooppa. Suomelle tärkeä ja läheinen alue on Itämeren piiriin kuuluvat alueet. Itämeren alueen maiden yhteistyöelimeksi tulee perustaa Itämeren neuvosto. Neuvoston tärkeimpiä tehtäviä tulisi olla ympäristönsuojelu. Itämeri voidaan pelastaa vain sen kaikkien reunavaltioiden yhteisillä ponnistuksilla.

Yhteistyön kehittäminen edellyttää myös alueen liikenne- ja tietoliikenneyhteyksien parantamista.

Kulttuuriyhteistyöllä on laajat mahdollisuudet ja paljon annettavaa kaikille yhteistyön osapuolille.

Uusia mahdollisuuksia yhteistyölle antaa Baltian maiden, Viron, Latvian ja Liettuan itsenäistyminen. Suomen suoria yhteyksiä Baltian maihin tulee kehittää.

Suomelle läheinen yhteistyökumppani on Viro. Maiden välisiä kulttuuri- ja taloudellisia suhteita tulee edistää ja käytännön yhteistyön esteitä poistaa.

Pietarin alueen osallistuminen monipuolisesti Itämeren alueen yhteistyöhön on tärkeää.

Naapuruussuhteiden kehittäminen Venäjän ja Neuvostoliiton kanssa

Neuvostoliiton hajoaminen ja elokuun epäonnistunut vallankaappaus nostivat uudeksi voimatekijäksi Venäjän tasavallan. Hyvien naapuruussuhteiden ylläpitäminen muuttuneissa oloissa vaatii uusia ponnisteluja.

Suomi ja Neuvostoliitto ovat sopineet yya-sopimuksen korvaavan naapuruussopimuksen solmimisesta. Suomen tulee kehittää suoria suhteita Venäjän ja muiden tasavaltojen kanssa. Yhteistyötä tulee kehittää Suomen lähialueiden, Kuolan, Karjalan ja Pietarin alueiden kanssa erityisesti ympäristönsuojelun ja talouden alueilla.

Neuvostoliiton hajoamisprosessi ja talouden kaaos ovat lisänneet epävarmuutta koko maailmanlaajuisessa turvallisuusjärjestelmässä. Samalla kun kehitys Neuvostoliitossa on ollut demokratian kannalta oikeansuuntaista, on se paljastanut koko kommunistisen järjestelmän rakkion, jota on vaikea korjata lyhyessä ajassa. Tämän takia Neuvostoliiton sinänsä myönteinen kehitys tulee olemaan koko 1990-luvun suurin maailmanlaajuisista epävarmuutta aiheuttava seikka kehitysmaista tapahtuvan väestöllisen liikkuvuuden ohella.

Suomen kehitysmaasuhteet

Maailman muuttumisesta huolimatta teollisuusmaiden ja kehitysmaiden väliset erot eivät ole supistuneet. Tilanteen korjaaminen

on mahdollista vain rakenteellisilla muutoksilla maailmankaupassa ja resurssien virrassa.

Teollisuusmaiden asettama tavoite 0,7 prosentin bruttokansantuoteosuuden ohjaamisesta kehitysyhteistyöhön on yksi harvoista selvästi määritellyistä velvoitteista kehitysmaita kohtaan.

Kehitysyhteistyössä olisi keskityttävä köyhyyden lievittämiseen kansalaisten omilla ehdoilla mm. tukemalla koulutusta ja terveydenhuoltoa. Kansalaisten oman aktiivisuuden tukemisella luodaan edellytyksiä demokratian kehittymiselle ja ihmisoikeuksien kunnioittamiselle.

Tilanteessa, jossa useat kehitysmaat ovat uudistuspolitiikan myötä kykeneviä aiempaa paremmin toteuttamaan kestäväää kehitystä, on väärin supistaa kehitysponnisteluja. Juuri tämän vuoksi Suomen hallituksen tekemät leikkaukset kehitysyhteistyövaroihin edustavat lyhytnäköistä politiikkaa.

Taloudellisen laskusuhdanteenkin aikana olisi muistettava, että maailman kehityserojen tasoittaminen on paras takuu suotuisalle talouskehitykselle Suomessakin. Tavoitteesta ohjata 0,7 prosentin osuus bruttokansantuotteesta työhön tasapainoisen kehityksen puolesta on pidettävä kiinni.

Suomella on vastuu myös pakolaisista

Kansainvälisen talouden ja politiikan ristiriitojen kärjistyminen Itä-Euroopassa, Lähi-idässä ja monissa osissa kolmatta maailmaa on synnyttänyt laajoja myös Eurooppaan ja maamme rajoille suuntautuvia pakolaisvirtoja. Tähän kehitykseen liittyy kriisien ja sotien uhka. Eräs seuraus on myös Euroopassa hälyttävästi voimistuva rasistinen liikehdintä.

Suomi on hyvinvoiva korkean sivistystason maa. Siksi meidän tulee osaltamme kantaa vastuu myös pakolaisongelmien ratkaisemiseksi. Meidän tulee myös tehdä kaikki mahdollinen rasistisen mielialan synnyn ehkäisemiseksi Suomessa.

Aseidenriisunnassa ratkaisevia askelia

Aseidenriisunnassa on viime vuosina edetty laajassa mitassa. Sotilaallisen voiman ja materiaalin määrä Euroopan mantereella on merkittäväällä tasolla vähentynyt. Yhdysvaltojen presidentin George Bushin avaus taktisten ydinaseiden vähentämiseksi ja sitä seurannut Neuvostoliiton presidentin Mihail Gorbatschovin vastaehdotus ovat yksipuolisine toimenpiteineen toimineet kansainvälistä turvallisuutta lisäävinä tekijöinä.

Myönteisestä kehityksestä huolimatta on yhä olemassa vaikeasti poistettavia ydinaseistuksen alueita. NL:n maastalaukaistavat strategisten monikärkiohjusten sekä USA:n ilmakuljetteisten Eurooppaan sijoitettujen taktisten ydinasejärjestelmien poistamisesta on vaikea päästä sopimukseen. Uudeksi uhkatekijäksi on muodostumassa Neuvostoliiton hajoamisprosessi, jonka yhteydessä suuren tuhovoiman omaavien ydinaseiden hallinta ja valvonta voi osoittautua keskusvallalle mahdottomaksi.

Maailmanlaajuisen, todennäköisesti Euroopan mantereelta alkavan ydinsodan vaara on nyt kuitenkin huomattavasti pienempi kuin vielä vuosi sitten.

Muuttuneessa tilanteessa myös Suomen tulee selvittää puolustuspolitiikkansa perusteet. Hallituksen tulee asettaa poliittinen komitea tekemään ehdotuksia Suomen aserajoituksista ja asevalvonnasta sekä asevelvollisuusajan lyhentämisestä. Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa päätöstä uusien hävittäjien hankkimisesta tulee siirtää myöhemmäksi.

Kehitysmaiden aseistautuminen

Kansainvälisten järjestelmien kautta on välttämätöntä estää ydinaseiden leviäminen kehitysmaihiin ja sitä kautta alueellisten konfliktien ratkaisuvälineiksi.

Tulevaisuudessa aseidenriisunnan tulee tavanomaisen aseistuksen kohdalla suuntautua erityisesti asekaupan valvontaan ja rekisteröimiseen. Tämä edellyttää tarpeelliset resurssit omaavan laitoksen perustamista YK:n alaisuuteen.

Erityisen tärkeää on saada aikaan järjestely, jonka avulla kehitysmaiden yhä lisääntyvä aseistautuminen saadaan pysäytetyksi. Kolmannen maailman valtioiden kansantalouksissa aseistautumiseen sidotut taloudelliset panokset ovat poissa siviilituotannon kehittämiseen tarkoitetuista investoinneista.

Aseistautuminen toimii köyhien kehitysmaiden koko yhteiskunnallista kehitystä ja elintason nousua hidastavana tekijänä. Vain taloudellisen kasvun ja hyvinvoinnin tasaisen jakautumisen kautta voidaan välttää laajat, teollistuneeseen Eurooppaan suuntautuvat väestölliset muuttoliikkeet.

Liite 9

VAIHTOEHTO ON NYT NÄHTY

Hallituksen tarjoama vaihtoehto on nyt nähty. Se on merkinnyt konkurssveja, työttömyyttä, valtion ja kuntien menojen summittaista karsimista, palkansaajien ja eläkeläisten verojen korotuksia, opintotuen heikentämistä, uhkauksia laajamittaisista valtion ja kuntien henkilöstön vähentämisestä ja hyökkäyksiä ammattiyhdistysliikettä vastaan. Kilpailun puutteeseen, suljettuihin markkinoihin ja muihin talouden rakenneongelmiin hallitus ei ole halunnut eikä aio nytkään puuttua, koska se koskisi myös päähallituspuolueen kannattajia.

Päättämättömyydellään ja taitamattomuudellaan hallitus antoi Suomen ajautua devalvaatioon ja aiheutti korvaamattoman vahingon Suomen kansantaloudelle sekä jakaa nyt suurvoittoja keinoittelijoille. Palkansaajien reaali-palkkoja devalvaatio sen sijaan alentaa. Suomen inflaatiovauhti oli ennen devalvaatiota Euroopan alhaisimpia; nyt hallitus johtaa Suomea uuteen inflaatiokierteeseen. Laskun maksaa tavallinen kansalainen.

Ennätysellisen korkea työttömyys murentaa suomalaisten toimeentuloa. Korkeat korot lamauttavat yritystoimintaa sekä vaikeuttavat velkaantuneiden perheiden asemaa. Devalvaatio syventää lamaa sekä reaali-palkkojen alenemisen että ulkomaisten lainojen korko- ja lyhennysmenojen kasvun vuoksi. Valtion ja kuntien rahoitusvaikeudet vaarantavat kansalaisten tasa-arvolle ja hyvinvoinnille välttämättömien palvelujen tuottamista. Vaihtotasealijäämä on suhteellisesti Länsi-Euroopan suurin. Yhtyneenä devalvaation se on vienyt kaiken pohjan ulkomaisten luottamukselta Suomen talouteen.

Markkinat tekivät oman arvionsa hallituksen politiikasta. Budjettiesityksen valmistumisen jälkeen korot nousivat ja pysyivät korkealla. Markkinat eivät luottaneet hallituksen kykyyn ohjata Suomi ulos kriisistä. Sisäisesti eripuraisen hallituksen talouspolitiikka ei ollut uskottavaa ennen devalvaatiota, vielä vähemmän siihen luote-

taan devalvaation jälkeen. Nykyinen hallitus ei kykene elintärkeää luottamusta palauttamaan. Hallituksen on erottava.

* * *

JO RIITTÄÄ LAMAANNUTTAMINEN - SUOMI PÄÄTTÄVÄISESTI NOUSUUN

1. Työttömyyteen ei alistuta - työnteko ja yrittäminen kunniaan

Kansalaisten on voitava elättää itsensä, varautua tulevaisuuteen ja parantaa asemaansa omalla työllään. Työnteko ja yrittäminen on palautettava kunniaan ja kannattaviksi. Heikompia on tuettava ja työttömyyden tai sairauden takia elämässään vaikeuksiin joutuvia on autettava yhteisvastuullisesti. Vaikka helppoja keinoja työttömyyden lievittämiseksi ei ole olemassa, työttömyyteen ei pidä alis-
tua.

2. Riskejä on - tarvitaan myös sosiaaliturva

Elämässä on aina riskejä ja epävarmuutta. Kansalaisten toimeen-
tulo on turvattava työttömyys-, eläke- ja sairausvakuutuksen kal-
taisin yhteiskunnallisin järjestelyin. Se on sekä eettisesti oikein
että taloudellisesti välttämätöntä.

3. Työpaikkoja tarvitaan - EY-päätös nopeasti

Suomalaisten hyvinvointi perustuu uudistuvaan tuotantoon, sen
myötä syntyvään monipuoliseen yritystoimintaan sekä vientiin.
Tuotannolliset investoinnit kasvavat vain, mikäli Suomen asemaan
kohdistuva epävarmuus poistuu. Siksi on pyrittävä viivyttämättä
Euroopan Yhteisön jäsenyyteen. EY-jäsenhakemuksen kiireellisyyttä
korostaa myös suurdevalvaation aiheuttama talouspolitiikan uskot-
tavuuden romahdus.

4. Perusinvestointeja ei saa unohtaa - kasvukeskuksia tarvitaan

Yritysten toimintaedellytysten paranemisen ehtona ovat yhteiskun-
nan investoinnit koulutukseen, tutkimukseen, tietoliikenneyhteyk-
siin sekä liikenteeseen. Talouden ja teollisuuden kasvun vauhditta-

miseksi on luotava kansainvälisesti kilpailukykyisiä kasvukeskuksia. Aluepolitiikalla on tuettava alueellista tasapainoa.

5. Ympäristöstä huolehdittava suhdanteista riippumatta

Talouslama ei saa johtaa ympäristön laiminlyömiseen. Ympäristöinvestoinneilla voidaan elvyttää taloutta. Ympäristöpolitiikassa tulee lisääntyvässä määrin käyttää hallinnollisten määräysten rinnalla taloudellisia ohjauskeinoja.

6. Verot suosimaan yrittämistä ja työntekoa

Verotuksen on edistettävä työn tekemistä ja pitkäjänteistä yrittämistä. Verotus ei saa suosia havittelua eikä kasinokeinottelua. Pääomatulojen verotus on uusittava tasapuoliseksi. Myyntivoittoja tulee verottaa samalla tavoin kuin muita pääomatuloja.

7. Kuluttajille oikeutta - ruoan hinta alas

Kuluttajat valittavat perustellusti välttämättömien elinkustannusten korkeutta. Ruoan hintaa voidaan alentaa uudistamalla maatalouspolitiikkaa kansainvälisten vaatimusten mukaiseksi, purkamalla elintarviketuonnin esteet sekä lisäämällä kilpailua. Kuluttajan aseman parantamiselle on luotava edellytykset ja luovuttava ensisijaisesta tuottajien etujen ajamisesta. Kilpailun edistämisen lisäksi tarvitaan nykyistä tehokkaampaa kuluttajien toimintaa.

8. Asuntorahoitus uusiksi - vuokra-asuntoja lisää

Kohtuuhintainen asuminen edellyttää korkotason alenemista ja pitkiä asuntolainojen maksuaikoja. Asuntorahaston toiminta on varmistettava aravatuotannon turvaamiseksi. Erityisesti vuokra-asuntotuotantoa on lisättävä. Asumisen tukijärjestelmä on uudistettava oikeudenmukaiseksi. Nuoria asuntovelallisia on autettava, koska muutoin he joutuvat kantamaan kohtuuttoman taakan rahamarkkinoiden muutoksesta. Asuntotuotannon lisääminen elvyttää taloutta ja kohentaa työllisyyttä.

9. Yhteiskunta vastaa peruspalvelujen saatavuudesta

Valtion ja kuntien talouden tasapainon palauttamisen ehto on kansantalouden kääntäminen nousuun. Päätöksiä ei pidä tehdä yhden vuoden budjettiongelmiin, vaan määrätietoisesti pitemmän ajan näkemyksen pohjalta. Yhteiskunnan on vastattava sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä koulutus- ja kulttuurimahdollisuuksien järjestämisestä siten, että ne ovat joustavasti ja tasavertaisesti kaikkien saatavilla. Opintotuen uudistamisella on turvattava kaikille yhdenvertaiset mahdollisuudet opiskeluun. Julkiset toiminnot ja palvelut on hoidettava tehokkaasti. Valtionosuusuudistus, joka lisää kuntien omaa päätäntävaltaa, on toteutettava viivyttelemättä. Kunnille ja kuntalaisille on annettava nykyistä laajemmat mahdollisuudet päättää palvelujen tuottamisesta.

10. Toimivat työmarkkinat turvattava

Lamasta irti pääseminen edellyttää aktiivista työvoimapolitiikkaa. Yhteistyössä ammattiyhdistysliikkeen kanssa on turvattava työmarkkinoiden ja pohjoismaisen sopimusjärjestelmän toimivuus. Se on yhteinen etumme yhdentyvässä Euroopassa.

* * *

PUOLUEKOKOUKSEN SUORITTAMAT HENKILÖVALINNAT

Puoluetoimikunta

Ulf Sundqvist

Antero Kekkonen

Tarja Tenkula

Matti Puhakka

Markku Hyvärinen

puheenjohtaja

I varapuheenjohtaja

II varapuheenjohtaja

III varapuheenjohtaja

puoluesihteeri

Varsinaiset jäsenet:

Lasse Eskonen

Tuula Haatainen

Rauno Ihalainen

Antti Kalliomäki

Leena Koikkalainen

Pentti Koivu

Elina Lehto

Lauri Metsämäki

Sinikka Näätsaari

Varajäsenet

Jouni Backman

Tarja Filatov

Tapio Karjalainen

Pekka Korpinen

Leena Luhtanen

Hannu Myyryläinen

PUHEENVUOROJEN KÄYTTÄJÄT

Aaltonen, Markus	117
Ahonen, Risto	150, 207
Alho, Arja:	83
Aromaa, Jorma	153, 214
Auvinen, Maija	128
Bau, Pauli	127
Brown, Peter	203
Burman, Pauli	215, 223
Filatov, Tarja	140, 212
Haatainen, Tuula	84, 89, 104, 189
Haavisto, Sulo	160
Hacklin, Iris	133
Halonen, Tarja	28
Halonen, Tarja:	32, 35, 37, 42, 46-50, 54, 55
Holappa, Pentti	183
Holopainen, Raimo	115, 119
Hurskainen, Sinikka	148
Hyvärinen, Markku	86, 89, 103
Hyvönen, Juhani	189
Hämäläinen, Tuulikki	170
Höök, Jorma	61, 121
Iivari, Ulpu	102
Ilola, Mona	124, 196
Jaakonsaari, Liisa:	28, 32, 34, 38, 42, 43, 48-51, 54, 56, 189
Jakonen, Raimo	96
Keinänen, Osmo	84, 112
Kekkonen, Antero	168
Keskinen, Mauri	216
Kettunen, Heikki	152
Kiiveri, Antti	129
Kiljunen, Kimmo	144
Kinnunen, Teuvo	192
Kiuru, Tauno	122, 165
Kivikoski, Matti	133
Koskinen, Veikko	190
Kotola, Sirkka	97
Kähärä, Juha	123, 186, 209

Lahtela, Esa	142
Lauristin, Marju	174
Leppälä, Anna-Kaarina	110, 133, 213, 233
Liukkonen, Matti	63
Louekoski, Matti:	29, 32, 33, 38, 41, 44, 47-50, 52, 56, 126
Luhtanen, Leena	120
Lukkarinen, Matti	119
Luttinen, Matti	119
Lähdesmäki, Martti	129
Marjomäki, Ville	210
Mikkola, Jukka:	27, 28, 29, 35, 39, 43, 48, 52, 58
Moilanen, Jatta	95
Monthan, Aaro	188
Nenonen, Kari	184
Niemi, Veli-Mikko	64, 137, 183, 214, 231
Nieminen, Matti	132, 187
Nurmi, Tiina	139, 191
Nurmi, Tina	118
Näätsaari, Sinikka	155, 208
Näätä, Heikki	104, 122, 198
Ojala, Arja	80, 193
Olin, Kalevi	196
Paakkinen, Saara-Maria	216
Paasio, Pertti	1, 68
Parviainen, Arvi	120
Peltomäki, Jukka	191
Penttilä, Hannu	65, 186
Piipari, Matti	129, 197
Piskonen, Kari	121
Puhakka, Matti	170
Puurula, Arja	194
Päkkilä, Matti	182
Pönttiö, Heikki	218
Raita-aho, Voitto	157
Rajakangas, Ulla-Maija	146
Raudasoja, Juhani	180
Riepula, Esko	93
Riipinen, Markku	205, 226-234
Rosas, Tuula	128
Ruokolainen, Martti	185

Rönkkö, Tuomas	159
Saari, Rauno	176
Salmela, Kari	164, 218
Salo, Arvo	60, 79, 98
Seppälä, Heikki	182
Simula, Markku	118, 214
Skinnari, Jouko: 31, 32, 34, 37, 40, 45, 48, 49, 52, 54, 57, 58, 118	
Sormunen, Marja	193
Sundqvist, Ulf:	30, 32, 34, 36, 40, 45, 47-49,
.	51, 53, 57, 69, 134, 219, 237
Suonio, Kaarina: . 31, 32, 35, 39, 40, 46, 47, 49, 51, 52, 55, 56, 58	
Surakka, Juhani	131
Sänkiäho, Risto	153
Tahvanainen, Sakari	161
Tarvainen, Jussi	215
Tenkula, Tarja	81, 169
Tiainen, Urpo	198
Tieaho, Martti	111, 209
Tiira, Jussi	130
Timonen, Helka	199
Timonen, Pertti	156
Tuominen, Mauri	158, 187
Tuomioja, Erkki: . . . 30, 32, 33, 39, 41, 44, 47-51, 53, 57, 120, 221	
Tuppurainen, Ritva	215
Tuupainen, Kauko	114
Törnqvist, Kerttu	126
Valjakka, Lilja	195
Vaniala, Markku	179, 211
Vehkaoja, Marjatta	124
Vehviläinen, Sirkka-Liisa	126, 185
Viinikka, Antti	222
Voutila, Eero	132
Väyrynen, Raimo	109
Väyrynen, Sai	125, 163